Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҕуг!

САҺА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтыннан 15 күнүттэн тахсар

ССКП Чурапчытаабыы райкомун уонна народнай депутаттар ороҥуоннаабыы Советтэрин органа

№ 24 (6472) | 1987 сыл. Олунньу 24 күнэ. ОПТУОРУННЬУК | Сыаната 3 харчы.

Бүгүн СССР Профсоюзтарын XVIII съезда аҥыллар

Художник Л. Тарасова плаката. «Плакат» издательство.

★

Профсоюзтар... аналлаахтар: норуот баайыҥдуолун хаҥатыыга, үлэһиттэр үлэлэрин, олохторун-дьаһахтарын, сыныьалаҥнарын усулуобуйаларын тупсарыыга барыы дьаһалларынан кэмелэһүү, үлэһиттэр бырааптарын уонна интэриэстэрин көмүскээһин, маассаны коммунистическай итиннинэн мэлдьитин дьарыктаныы...

ССКП Программатыттан.

★

Күргүөмнээх үлэ вахтатыгар!

Бүгүн Ийэ дойдубут кинигэр — Москваҕа профсоюзтар Бүтүн Союзтаабыы XVIII съездтэрэ аҥыллар. Бу — профсоюзтар олохторугар бөдөҥ событие. Съезд ССКП XXVII съезвин уонна КК кэнникки Пленумнарын, чуолаан тохсунньутаабыы Пленум, уураахтарын олохчо киллэригэ дойду профсоюзтарын үлэлэрик диригник ырытыа уонна саҥа сорунтары чуолкайдыа.

Ороҥуон профсоюзнай тэриллэрэ съезд көрсө производственнай, иссоюзнай үлэни сэргэхсийиигэ кырата суоҕу оҥордулар. Ол курдук, профсоюзтар көҕүлэһиннэриилэрэ уонна тэриллэриилэрэ ороҥуон тыатын хаһаайыстыбата, промышленнота, тутар, хааччыйар тэриллэрэ пятилетка бастакы сылын күннүгэ суох түмүнтээтилэр.

«Якутмелиоводстрой» ПМК-тын, Карл Маркс аатынан совхоз рабочайдара Улуу Октябрь 70 сылын көрсө пятилетканнан сыллаах былааннарын толороро ороҥуонга ыҥырыы таһааран үлэлиллэр. Оттон ремонтнуур-техническай предприятие бастыҥ шоферлара, Кытаанах нэбилиэгин общественнота, «Чурапчы» совхоз «Эрчим» ферматын коллектива, ороҥуон чемпион шофера Н. А. Потапов, тракторист И. И. Корнилов, П. Н. Дьячковскай салайар Эрилин Эристиин аатынан совхоз сылгыыттарын звенота туспаах пятилеткаларын иккис анар—түөрт анар сылга толороро инициатива көтөҕөн үлэлиллэр. Бастыҥ үлэһиттээ уонна коллективтар бу үтүө бачыымнарын ааҕан баары хаһаайыстыбаннай, промышленнай, тутар уонна хааччыйар тэриллэрэ утаппыллыбыт эбэҥэтэлистибэлэри ылынныылар. Маныаха көҕүлэччилэриэн профсоюзнай тэриллэлэр комитеттара буоталлар.

Олоҥу-дьаһаҕы хааччыйыы производственнай управлениетыгаабы, сибээс узелынаабы, отделениетыгаабы, 13 №-дээх СПТУ-таабы, лесхозтаабы, Амматаабы эргиэн предприятиетыгаабы «Чурапчы» совхозтаабы профкомнар, Үрэх Күөрүөҥ профгруппа тэриллиилэриэн уонна көҕүлэһиннэриэн үлэ бастыҥ ньымаларын олохчо киллэригэ, бастыҥы, саҥаны пропагандалааһынна, ылыы ыарахан үлэлэрин хаачтыгар, үлэ коллективтарын оруолларын үрдэтиигэ, үлэһиттэр олорор усулуобуйаларын уонна сыныьалаҥнарын хааччыйыыга араас оруттаах үлэлэр ыытыллаллар.

Профсоюзтар Бүтүн Союзтаабы XVIII съездтэрин 15 үлэ коллективтара уонна 169 бириҥдиэлэн үлэһиттэр бэйэлэрин иккис ыйдаах былааннарын толорон уонна аһара толорон көрүстүлэр. Кинилэр ортолорутаан «Якутагропромстрой» мехучастогын Адамов Д. Д. болуотуньунтарын, промкомбинат Евграфова Н. М. салайар цистэннэьиэннэрин биригээдэлэрэ, лесопункт Кондратьев С. Н. старшэйдаах аллараа ыскылаатын операторлара, Кабилов П. П. трелевалыыр интернациональнай звенота, 32 ыанньыксыт, 18 борооску көрөөччүлэр, 9 механизатоолар, 5 эргиэн предприятиелара, «Чурапчы» совхозтан Игнатьевтар, Иванноктар, Субуруускай аатынан совхозтан Павловтар коллективнай бэйэлэриэн үлэлиир ньиэннэрэ уо. д. а. баалар.

Ол эрээри үгүс профсоюзнай тэриллэлэр үлэлэриттэн уларыта түүрүнү биириэмэ көрдөбүлүн тэтиминэн ыыппаттар, Уруккулуу, уопсай долгуннга оҕустаран уотакуоһа суох үлэлиллэр. Ити тумүгэр хаһаайыстыбалар, предприятиелар былааннарын эриэ-дэхси толоруулара ситиһиллибэт. Үлэ огороп таһаарыытын үрдэтиигэ, үлэ ресурсаларын толору туһаныыга коллективы түмэ тардыыга утумнаах үлэ ыытыллыбат. Маны сэргэ эбэҥэтэлистибэлэр туолан иннилэриэн хааччыйыыга уонна бачыымнары пропагандалааһынна үлэ моттох. Коллективтар уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр бастыҥ опыттарын тарҕатыыга уонна үлэлэ киэҥник туттуурга профкомнар инициативалаахтык үлэлээбэттэр.

Быһаччы огороп таһаарар эйгэҕэ үлэлиир рабочайдары хааччыйыыга, кинилэр үлэлиир, олорор усулуобуйаларын тэриннигэ үгүс көтүтүүлэр баллар. Оннук да буолан араас ыарыылартан үлэ күнүн сүтэрии бидигин да үгүс. Үлэ коллективтарын уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр интэриэстэрин көмүскээһиннигэ кинилэр көрдөһүүлэриттэр, үгүсүүлэриттэр профсоюзнай комитеттар утумнаах, дьаныардаах үлэни ыыпаттар, үлэһиттэри коммунистическай тыыныга итиннэ, үлэ коллективтарын оруолларын үрдэтиигэ, производствоны салайыыга, үлэһиттэр идеэлэрин үрдэтиигэ көрдөбүлгэ ыраҕыынан эпиэттээбэттик үлэлиллэр.

Ороҥуон профсоюзнай тэриллэлэрэ бэйэлэрин XVIII съездтэрин үлэлиир кэмигэр үлэ огороп таһаарыытын үрдэтэн, хас бириҥдии күнү мөкүтүүр көдьүүстээхтик туһанан, туруорулларбыт сорунтары хаачыстыбалаахтык толоруурга нүргүөмнээх үлэ вахтатыгар турдулар.

Е. МАКАРОВА,
ПССУОС болмуочуннайа.

Уон иккис пятилетка: КҮНТЭН КҮН

Айар былааннар

Олоҥу-дьаһаҕы хааччыйыы производственнай управлениетын салайар үлэһиттэрэ айар былааннары, онтон производственниктар социалистическай эбэҥэтэлистибэ ылыммыттара.

Айар былааннарга хас бириҥдии үлэһит Улуу Октябрь 70 сылын көрсө ситиһиэхтээх кирбиилэрэ, политическай уонна профессиональнай таһымын үрдэтиигэ соруктара чопчуланаллар.

Эдэр коммунист механик Апрель Васильевич Куличкин, профсоюзнай комитет председателэ буолан туран, социалистическай куоталаһыыны тэрийиигэ элбэх үлэни ыытта. Кини бэйэтин тустаах быыстыбалар, предприятиелар былааннарын эриэ-дэхси толоруулара ситиһиллибэт. Үлэ огороп таһаарыытын үрдэтиигэ, үлэ ресурсаларын толоруу туһаныыга коллективы түмэ тардыыга утумнаах үлэ ыытыллыбат. Маны сэргэ эбэҥэтэлистибэлэр туолан иннилэриэн хааччыйыыга уонна бачыымнары пропагандалааһынна үлэ моттох. Коллективтар уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр бастыҥ опыттарын тарҕатыыга уонна үлэлэ киэҥник туттуурга профкомнар инициативалаахтык үлэлээбэттэр.

Быһаччы огороп таһаарар эйгэҕэ үлэлиир рабочайдары хааччыйыыга, кинилэр үлэлиир, олорор усулуобуйаларын тэриннигэ үгүс көтүтүүлэр баллар. Оннук да буолан араас ыарыылартан үлэ күнүн сүтэрии бидигин да үгүс. Үлэ коллективтарын уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр интэриэстэрин көмүскээһиннигэ кинилэр көрдөһүүлэриттэр, үгүсүүлэриттэр профсоюзнай комитеттар утумнаах, дьаныардаах үлэни ыыпаттар, үлэһиттэри коммунистическай тыыныга итиннэ, үлэ коллективтарын оруолларын үрдэтиигэ, производствоны салайыыга, үлэһиттэр идеэлэрин үрдэтиигэ көрдөбүлгэ ыраҕыынан эпиэттээбэттик үлэлиллэр.

Ороҥуон профсоюзнай тэриллэлэрэ бэйэлэрин XVIII съездтэрин үлэлиир кэмигэр үлэ огороп таһаарыытын үрдэтэн, хас бириҥдии күнү мөкүтүүр көдьүүстээхтик туһанан, туруорулларбыт сорунтары хааччыстыбалаахтык толоруурга нүргүөмнээх үлэ вахтатыгар турдулар.

Е. МАКАРОВА,
ПССУОС болмуочуннайа.

Олоҥу-дьаһаҕы хааччыйыы производственнай управлениетын салайар үлэһиттэрэ айар былааннары, онтон производственниктар социалистическай эбэҥэтэлистибэ ылыммыттара.

Айар былааннарга хас бириҥдии үлэһит Улуу Октябрь 70 сылын көрсө ситиһиэхтээх кирбиилэрэ, политическай уонна профессиональнай таһымын үрдэтиигэ соруктара чопчуланаллар.

Эдэр коммунист механик Апрель Васильевич Куличкин, профсоюзнай комитет председателэ буолан туран, социалистическай куоталаһыыны тэрийиигэ элбэх үлэни ыытта. Кини бэйэтин тустаах быыстыбалар, предприятиелар былааннарын эриэ-дэхси толоруулара ситиһиллибэт. Үлэ огороп таһаарыытын үрдэтиигэ, үлэ ресурсаларын толоруу туһаныыга коллективы түмэ тардыыга утумнаах үлэ ыытыллыбат. Маны сэргэ эбэҥэтэлистибэлэр туолан иннилэриэн хааччыйыыга уонна бачыымнары пропагандалааһынна үлэ моттох. Коллективтар уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр бастыҥ опыттарын тарҕатыыга уонна үлэлэ киэҥник туттуурга профкомнар инициативалаахтык үлэлээбэттэр.

Быһаччы огороп таһаарар эйгэҕэ үлэлиир рабочайдары хааччыйыыга, кинилэр үлэлиир, олорор усулуобуйаларын тэриннигэ үгүс көтүтүүлэр баллар. Оннук да буолан араас ыарыылартан үлэ күнүн сүтэрии бидигин да үгүс. Үлэ коллективтарын уонна бириҥдиэлэн үлэһиттэр интэриэстэрин көмүскээһиннигэ кинилэр көрдөһүүлэриттэр, үгүсүүлэриттэр профсоюзнай комитеттар утумнаах, дьаныардаах үлэни ыыпаттар, үлэһиттэри коммунистическай тыыныга итиннэ, үлэ коллективтарын оруолларын үрдэтиигэ, производствоны салайыыга, үлэһиттэр идеэлэрин үрдэтиигэ көрдөбүлгэ ыраҕыынан эпиэттээбэттик үлэлиллэр.

Ороҥуон профсоюзнай тэриллэлэрэ бэйэлэрин XVIII съездтэрин үлэлиир кэмигэр үлэ огороп таһаарыытын үрдэтэн, хас бириҥдии күнү мөкүтүүр көдьүүстээхтик туһанан, туруорулларбыт сорунтары хааччыстыбалаахтык толоруурга нүргүөмнээх үлэ вахтатыгар турдулар.

Е. МАКАРОВА,
ПССУОС болмуочуннайа.

лаанныгар Улуу Октябрь 70 сылын көрсө 12 условнай единица оборудованиены таҥарга, массыыналар эҥкилэ суох үлэлиилэрин хааччыйарга сорук туруорунна. Итинни таһынан техникаҥы паспортааһыны ыытыаҕа. Бэргэһэ тигэр массыынаны атах таҥаһын тигэр гына уларытан оҥоруохтаах. Билигин биир этэрбэҕи тигиигэ маастар 24 күнү сүтэрэр. Массыына итинэ болдьоҕу икки төгүл кылгатыа.

А. В. Куличкин үммүт сылга 3 условнай единица оборудованиены таҥна. График быһыытынан тыа сириэнээҥи филиаллары кэрийэ сылдьан профилактическай өрөмүөннэри ыытар.

Айар былааннарга салайааччылар үлэһиттэр иннилэригэр отчуоттааһыннарын эмиэ көрөр, онон хардарыта ирдэбили күүһүрдэр.

«СО» корр.

Саҥа ньыманы боруобалааһын

Биһиги ороҥуоммутугар аһыҥа күүскэ үөскээбит сылларыгар хаһаайыстыбаларга улахан хоромньу тахсыбыта биллэр. «Агропромхимия» холбоһук быыллыттан ити буортулаах ,ену утары охсуһуу саҥа ньыматын боруобалаан эрэр. Күһүнгүттэн аһыҥа хойуутук сымыыттаабыт сирдэрин үөрэтэн оҥоһуллубут маршрутунан хаары алаастар саҕаларыгар аҕарыыга трактористар А. Сивцев уонна И. Оноговов үлэлиллэр. Хаары итинник чараабатыы аһыҥаны утары тымныы күүһүн туланарга ньаҕы үөскэтэр. Аһыҥа сымыыта тоҕон үөскэхтэммэт буолар.

Саҥа ньыма ядохиматтары туттуу курдук гулаллыыр эйгэҕэ буортуга суох, улахан оскуоту эрдэтэ.

Н. ШЕСТАКОВ.

● Үөһү кыстыгын бэрэбиэркэлиибит ●

Тутаах боппуруоһу тумнубуттар

Олунньу 21 күнэ — Карл Маркс аатынан совхоз «Эрчим» ферматыгар туох да ураты суох үлэ күнэ. Ыанныыксыттар сарсыардааны үлэлэрин үмүрүтэн дьиэлэригэр тахсаллара чуҕаһабыт. Биһиги кинилэри бу кэмнэ көрүстүбүт.

Маннык ыанныыксыттар онуолар. Кыстык аастыт түөрт ыйыгар бинир фуражнай ынахтан 329 кг үүт ыаммыт, былаантан 23 кг ордук. Ити — күһүнгү ыйдар графиктарын аһарыы суоҕутаар. Кэлин ыйдааҕы сорудахтар кыайан толоуллубат буолан иҥэллэр. Холобур, тохсунньуга былаан быһыытынан 63 килограмм ыахтаахтаах 49-нан толорбуттар. Олунньутаабы да графиктан хаалыы балачча улахан. Мантан саас үүт ыаһыны билгэлээһин кыстык кирбиилэрин ыларга эрэли үөскэппэт. Хаалыы арда өссө кэҥэн иҥэн курдук.

Ыаннык уопсай туруга орто. Адьас ыраанбыстан турар суоҕу суох. Ынахха күнүгэ 4 килограмм от, 2 килограмм комбикорм, дуллва, соломо сиэтиллэр. Специалистар этэллэриэн, ити барыта 6,66 аһылык единицатыгар тэҥнээх. Ол чөрдөөнө нормаҕа тиийбэт. Аһылык состава таҕаҥы, арааҕа аҕыйах. Онуоха эбии эмэлэр биир тэҥ нормаҕа бэлэмнэнэллэр. Олунньу 19—21 күннэригэр нсуос алдьанан коммуньербэ оҥоһуллубата. Ол түмүгүр элбэх бородуунсуйа сиэ ылыллыбакка хаалла. Олунньу 18 күнүгэр «эрчимнэр» 4,3 центнер үүтү ыабыт буоллахтарына, ый 20-с ыыһылатыгар күннээҥи ыамы 3,6 центнергэ тиийэ ыамтаппыттар.

Биһиги рейдэбит

Мантан саас аһылыгы байытыыга, коммуньербэ составын тупсарыыга чопчу сорук суох. Атын да фермаларга итинник. Совхоз 120-чэ тонна былах саппаастаах. Онтон 40-са тоннатын кырбатан сүөһүгэ сиэтэргэ бэлэмнэтиллэр. Оттон гидролиннай күөх иэдиэлэҕэ 120-чэ килограмм кэриҥэ үүнэриллэр. Бу олус ыыра, тиҥэйэлэргэ эрэ сиэтиллэр. Оттон сайын соҕотоҕоспаламмыт 1500 тонна дуллваттан 600-чэ тонната ороскуоттаана. Мантан көстөрүнэн, кыстыкка дуллва саппааһын аҥарыттан эрэ ордуга сүөһү айаҕар тиэрдиллиэн. Ордуга хаалар кутталлаах. Бу, биллэн турар, «Эрчимнэр» эмиэ сыныаннаах.

— «Эрчим» фермаларыгар төрөөбү ылыы олус хойутаабыт. Ыллырыын баччаҕа 70-са ынах төрөөбут буоллаҕына, быыл 38 эрэ ньирэй ылылынна. Бу эмиэ хаһаайыстыбаны кырата суох ночоонно тэптэ. Ынахтар, сүрүннээн, муус устарга төрүүһүлэр. Техник-осеменатор М. Н. Турантаева тоноруллубут спермаҕан үлэлээһин технологиятын ньыйан баһылаабакка, сыһыарыллыбыт ынахтара кэмигэр уулаллаллар синиспэтэх. «Былырыын ынахтар биэстин-алталыы төгүл сиэмэлэммиттэрэ. Ол тухары уулаллыбакка эрэй бөҕө буолбута. Түмүгүн бэйэбит көрөөт», — диир кырдьаҕас ыанныыксыт Х. С. Дьячковская. Техник-осеменаторга специалистар оттулэриттэн кэмигэр кемэ оҥоһуллубатарын, суба-сарты бэриллибэтэҕин түмүгэ итинник. Саамай хомолтолоохо баар, совхоз салаааччылара (директор В. К. Ефремов) мантан түмүк оҥосто иликтэр, «Эрчимнэр» техник-осеменатордара ыалдьан үлэ тохтоон турар. Сөптөох солбуту булбанна олороллор. 25 ынах сиэмэлэнэхтээх болдьохторо аастар. Бу иҥнэр ахсыныыга, тохсунньу саҥатыгар тэрээбуттэр, кытарахтар баалларын. Онон фермаҕа үүтү ылыы налэр-сыллааҕы кэскилин эмиэ сарбыйан эрэллэр.

Ыанныыксыттар бэрэ ыһанан, режиминэ тутуһан үлэлиллэр. Күн аайы ынахтарын таһырдьа таһааран иэччиталлар эбит. Ол хайдаҥыан эрэ соп.

Фермаҕа үлэ кэскилин быһаарар саамай сүрүн боппуруостар нөтүтүүгэ хаалбыттар. Бу итэҕэстэри туората охсуохха.

В. ПЕТУХОВ,
народнай контуруол совхозтаабы группатын председателэ солбуйаччы,
П. ПОПОВ,
биһи аналл. корр.

СИР ХАҺААЙКАТА

Белорусскай ССР, Нина Макаровна Вергей Могилевскай уобалас «Красная звезда» колхозун председателлиэн агротехникаҕа кандидатскай диссертациялаах кэпсиэхэ талыллыбыта. Кини теоретическай билиилэри дьиҥ олоҥу ыытары ситэбылаахтык сибээстиир. Колхоз, холобур, 1986 сылга гектартан орготуттан 25 центнер туораҕастаах культуралар, 230-туу центнер хортуоппуй үүнүүлэрин хомуйда. Сүөһү иитиитигэр эмиэ бэртээхэй түмүктэр ситиһилиннилэр.

Снимокка: Н. М. Вергей Могилевскай уобаластаабы государственнай опытнай станцыҥа хортуоппуй кэскилэрэ суортарын туһунан институт үлэһиттэрин ыытары көрсүүлэр.

ССТА фотохрониката.

ССКП райкомун бюротугар

Бюро ОАПХ совета күрэҕэ утары охсуһуу ыытар үлэтин туһунан ОАПХ советын председателэ А. А. Шедрин отчуотун иҥэтта.

Оройуоннаабы партийнай конференция уонна ССКП райкомун бюротун уураахтарын олохтоох киллэриигэ—нүөлсүтүү системаларын нэнэрин кэҥэтиигэ, эйэх сылдьыы отторуһуныгар, хаҥуба-сирдэриҥ күрүөлээһиннэригэ кэмэ үлэлэр ыытылыннылар. Аасыт сылта «Мыҥдаҕайы» совхоз 284 гектарга, «Мутудай» совхоз 70 гектарга нүөлсүтүү системаларын үлэҕэ киллэрдилэр. Эйэх сылдьыы отуу үүнүүлэриҥэ 2157 гектар сир оноһуулуна, итиитэн сэмэхотар күүстэриэсэн —1265 гектарга. Хаһаайыстыбаларга аасыт сайын 180 км усталаах капитальнай күрүө тутуллуна. «Мыҥдаҕайы» совхоз 40 гектартан 6,4 тонна эйэх сылдьыы от сиэмэтин хомуйда. Карл Маркс аатынан совхоз от сиэмэтин ыытыыга уонна сирин бэлэмнэһиигэ, күрүөну тутуута тиэрдиллибит ылланнары аҥары толорбуттар. «Мутудай» совхоз 54,8 км, «Чураҥчы» совхоз 52 км усталаах капитальнай бүтэйи тутуннулар.

Курааны утары охсуһуута тиэрдиллибит дьаһаллары олохтоох киллэриигэ эмиэ тиэйиэхэ суох буолуулуу. Субуруускай аатынан совхоз (директор А. В. Ефремов) көрдөрдө. Манна эйэх сылдьыы отуу ыһыарга анаан баара-суоҕа 100 гектар сир оноһуулуна, 183 гектарга от сиэмэтэ ыытылына, 14 км усталаах күрүө тутуллуна. «Мутудай» совхоз эйэх сылдьыы отуу ыһыыга. «Мыҥдаҕайы» совхоз капитальнай бүтэйи тутуута сорудахтарын эмиэ ыраатыынан толорботулар.

ОАПХ советын хонтуруола молтобуттан 1987 сылга курааны утары охсуһуукка бөлөхтэммит дьаһаллары толоруута бытаарыы улахан. Барыта 7000 гектардаах баҕыыларга хаары чистэтии үлэтэ барыахтаах эбэтэр толоруллуна. Бир итиччэ ходуһа сирин хаары чистэтиллиохтээбиттэн 440 гектарыгар эрэ үлэ барда. Чыллаара отделениеттаар үлэ саҕаланна да илик. Бир да совхозка хаар быыыт суох, дутомелиоративнай этээстэр тэриллэ илик-тэр, ыраа мелиорация боппуруостарыгар дьарыктамматтар.

ССКП райкомун бюрото ОАПХ 198[illegible] сылга

курааны утары охсуһуукка сэлэтээбит саҥа дьаһаллардаан биирдэппэ уонна курааны итиитэ аҕыйах, улары охсуһуу, хаһыатынай күрүөнү туруорбуттан, социалистическай куоталаһыыны тэнитиэхтээх. Бу сыл ыйын 10 күнүттэн бэс ыйын 10 күнүгэр диэри охсуулаах ыйы тэрийиэхтээх райсовет исполкомун, ОАПХ совхозун ыҥырыллыбыттаах.

Подгорнэ Субуруускай аатынан совхоз экономическай уорахтаах, модьуулун үрдэтиигэ дирекция үлэтин туһунан совхоз директора А. В. Мерзеев отчуоттаата. 1986—1987 сс. үрэх ыраатыгар 160, истэҥчилэх 11 экономическай уорахтаах оскуолата тэриллэн, үлэлиир дьон 52 ыраахтааннаах хабылыбыт. Пропагандистаран специалистар, учуутуллар, салайаччылар анаммыттар. Кинилэргэ үс тогул семинар бэриллибит. Дирекция хонтуруол бөлөҕүнэн пропагандистар, от ыытыы иҥин управляющай, информациялаарын истибит.

Ол эрээри дирекция уонна партком истэҥчиэргэ даҕаны, пропагандистарга даҕаны сөптөах кэдэбулуу туруорбатахтар, хонтуруолу олохтообохтор. Бир даҕаны фермаҕа (комплексный оскуолаларга) ветеринарнай уорахтаһыныгар занятие ыытылыбатах. Оттон «Кэскил» фермаҕа экономическай уорахтаһыныгар пропагандистари да суох. Үгүс занятиелар теоретическай, методическай уонна тэриллибэт өттүлэриннэн үчүгэй бэлэмэ суохтук ыытыллаллар, уорах программата тутуһуллубат, пропагандистар айар ыллаллара суох. Совхозка экономическай уорахтаһыны совета тэриллибэтэх, политическай сырдатыыга кабинет суох, фермаларга экономическай уорахтаһыны мунньуктара үлэлэбэттэр.

Экономическай уорахтаһыны тэрийиигэ функционалдаах обязанноһыны толорботоҕуо иҥин директор А. В. Ефремовка бюро мытаныах ыйыыны ыытар. Партком секретаря У. Н. Атласова фермаларга комплексный оскуолалар үлэлэриэгэ партийнай хонтуруолу ыытыыны, иҥин ыйыы оройуоннаа уонна экономическай уорахтаһыныгар үлүгэр, хонтуруолу күүрүүлэриэгэ совхозтар директоротун, ОАПХ-ны, экономическай уорахтаһыны оройуоннаабы советы обязаннастиир түүлэх ыйылыннылар.

Эдэр коммунистар оскуолаларыгар

Олунньу 17 күнүгэр эдэр коммунистар оройуоннаабы оскуолаларын очараттаах занятиета ыытылынна. Бу сырыыга оройуон иҥиниэхэ тэриллэртэн, Карл Маркс уонна Субуруускай аатларыттан совхоздартан оскуола истэҥчилэрэ мунньуннулар.

Занятиены ССКП райкомун тэрийэр үлэҕэ отдельын сэбиэдиссэйэ Г. И. Адаҥов салайан ыытта. Лекциялары ССКП райкомун уонна оройуоннаабы Совет исполкомун эпэриэтээх үлэһиттэрэ аахтылар.

Олохсуйбут үгэс быһыытынан эдэр коммунист олоҥу-дьаһаҕы хаччыйыы производственнай управлениетын механига А. В. Кулачкин социалистическай обязательствобытын комсомолга. Истэҥчилэр ол иҥиннэрэ бэйэлэрин саҥаларын эттилэр.

«СО» корр.

Оскуола реформатын — олоххо!

ТӨРӨППҮТ—УЛАХАН КҮҮС

Оҕоҥу үөрэтии-иитии боппуруоһуттан кэлим сыдьаан ньалы буолбуттуун эмиэ байҕа дьаҕнатык көрдөрдө. Маныаха ураты киинэҥи оскуола уонна төрөппүт биргэ үлэлээһиннэрэ ылар. Биһиги педколлективыт бу үлэни тэрдүттэн туһсарар дьаллаах-соруктаах уларыта тутууну үөрэх дыала саҕаланыаҕыттан киллэрбита.

Хас биирдии төрөппүт оҕо иитиитин туһунан ааҕа өйдөбүллээх, сөпүөх бэлэмнээх буолуутун ситиһии биир сүрүн соруктутуттан буолар. Бу үлэни учуутал Е. И. Федорова салайар. Төрөппүттэргэ анаммаах лекторий үлэлиир, онно лекциялар, бэсиэдэлэр оҥоһуллаллар. Олор үөсүүгэр саҥа атастаһыылаах боппуруоһаах кэпсэтиилэргэ кубулуйаллар. Төрөппүттэр лекторий занятиеларыгар активнайдык сыдьаан буоллулар. Бу үлэ агитаторларынан эмиэ ыытыллар. Онно оҕоҥу иитии боппуруоһа улахан миэстэни ылар. «Табах организмҥа буортута», «Оҕо иитиитигэр төрөппүт эрдэлэ» лекцияларга сыдьаан дьон элбэх ыйытыылары да биэрбиттэрэ төрөппүттэр маныаха интэриэстэрэ үрдээбитин көрдөрөр.

Төрөппүт оҕо иитиитигэр кыттыытын кэдьүүһүн үрдэтии биир суолуттан иниилэри уруоктарга сыныттыннарыы буолар. Сыл аҥарын устата 56 төрөппүт уруоктарга сыныттылар. Учуутал Е. И. Федорова VII кылааска ыытыт аһаҕас уруогар төрөппүттэр сылдьыбаҕар ырыттылар, саҥаларын атастаттылар. Ити төрөппүт оҕото үөрэхха хайдах сыһыаннаһарын хонтуруоллуурун хааччыйарын сэргэ, бэйэтэ эмиэ үөрэҕэриигэр көмөлөөбүт: уруоктартан төрөппүт дөрэктиэ билиҥин хаҥыак көрдөбүллэр, оҕо учебниктэллэрин, оҕо учебниктыгы кытта үлэтин хайдах тэрийиэхэ сөпүй, о. д. а. боппуруостарга эпиэттэрэ ылар.

Төрөппүттэр кылаас таһынааҕы үлэҕэ активнайдык кыттыылара иниилэр оскуоланы кытта сибээстэрин бөҕөргөтөр биир саамай суоллаах тирэхтэрэ буолар. Биһиги иниилэриит оройуон иниититтэн тэбиччи сытарыаан оҕолору оройуонга буолар күрэхтэһиилэргэ кытыннара киллэриигэ элбэх марахаттары көрсөччүбүт. Быстахтык ыллахха, элбэх учуутал онно тардыллан уоратиитин процессыгар мэһэй үөскүүр. Итиннэҕэ биһиэхэ төрөппүттэрбит көмөлөө кэлиллэр. Соторуоҕарыта Улуу Октябрь 70 сылы туолар юбилейын иннэ мытыллыбыт бальнай үгүү конкурсуттар оҕолору кытта оройуон иниилэригэр учууталлары сэргэ 4 төрөппүт кыттыбыттара. Июньсүүгүс кылаас үөрэнээччиларэ ити конкурсҥа кыттан бастаны миэстэ буолан үөрэх-көтөн хомуйбуттара. Үүгүс кылаас төрөппүттэрэ кылаас чааһыгар уочаратыынан сылдьан политинформациялары оҥороллоро эмиэ көдьүүстээх. Төрөппүттэр И. И. Попов, А. Е. Макаров, В. П. Платонов оҕолор үгүс ахсааннаах ыйытыылларыгар эпиэттээн астыннардылар. Төрөппүттэр уонна оҕолор ыытылаах кэрдиэх стартар ыытылланнар киэн кэрэхсэбиллэ ыллылар. Үөрүүнэр кабинеттары оҥоруурга иниилэр көмөлөрэ эмиэ ыраата суох. Маҥнайгы кылаас үөрэнээччиларин төрөппүттэрэ Д. Д. Соловьев, А. И. Сергеева, бөҕүс кылаастан М. Д. Николаев, И. Н. Собакин, алтыс кылаастан Н. Г. Федоров, А. И. Николаева уо. д. а. активнайдык үлэлиилэрин бэлиэтиир сөпкөөх. Оҥуохтааҕы үөрэтэр лингафонный кабинеты оҥоруурга, биир сиртэн салайар оборудованнаах туруоруурга төрөппүттэр бэйэлэрэ ыытан үлэлэстилэр.

Ити курдук төрөппүт, оскуола биир сыалга-соруккка тумуллан үлэлиилэр. Олор түмүктэрэ уонна иниики соруктар кылаастарынан уонна оскуола урдунэн буолбут төрөппүттэр 21 уопсай мунньахтарыгар ырытылынна. Онно үлэҕэ бар итэҕэстэр эмиэ ыйылыннылар. Быстахтык ыллахха, үлэни сылы эргиччи ыытар курдук ыыталаныыны, системалаһыны кыалла илик. Оҕоҥу от-хаан еттүнэн иитиигэ төрөппүт оҥоруохтааҕа эмиэ аҕыйаҕа суох. Холобур, сорох сирдэргэ дьиэ-кэргэн стадионнарын, спортивнай площадкаларын, мунньуктарын оҥороллор. Ити тыа скригэр олорор киэнкуоҥ дьиэлэрэх, уһаайбалаах ыалга ордук тэбыгастаах. Атын еттүнэн төрөппүттэр оҕоҕо дагиттэр дьоҕуру сайыннарыыларыгар элбэҕи оҥоруох соп.

Педагогическай коллектив ити итэҕэйи туоратар, төрөппүттэри иитии-үөрэтии үлэтигэр мунгуттуур кэдьүүстэхтик туһанар, туһугар салгыы үлэлиир.

Н. КРОННИКОВ,
Соловьев аҕыс кылаастаах оскуолатын директора.

Проблемалар, санаалар

Автотранспоры киинэҥ салайыахха

Биһиги оройуоммут байэтин географическай баланьыаннатынан республика атын хаҥыак да оройуонугар маарынныабат уратылаах. Ол совхозтары о. д. а. тэриллэри производствоҕа туһанта наада буолар ааас норуоттаах матыыйаалларынан, сырьеҕынан хааччыйарга кэкиэ ыарахаттары үөскэтэр. Оройуон тас өттүттэн таһаҕаны тиэйии-таһыы уопсайынан даҕаны автотранспорка сүктэриллэр буолла. Кэнники сылларга уу суоҕунан эрүс суолунан туһаныыбыт лаппа ныччаата. Оттон кураан дыл нүчүөвэйдэрэ, тэтторутун, тиэйэр-таһар үлэ кэмэҥин улаатыннардылар. Быстахтык ыллахха, общественнай сүөһү бытылгы кыстыгын биир сүрүн уратыта—оройуон тас өттүттэн хайа да ыллаабар элбэх от, комбикорм, соломо таһыллыыта. Сезон маҥнаа хаалбыт ыйдарыгар сүөһү туруга, үүтү-аҥы дэлэтии автотранспорт үлэтин ыытта быһаччы сибээстээҕэ кастан туоҕа.

Кэлэр сылларга улаатан аҕыс суолунан тиэйии-таһыы көрүүнэ өссө улаатыа сабаҕаланар. Оройуонтан тутуу маҥа баранан эрэннэн сылдьар ааас тутуута киирилиэхтээх. Онуоха наадалаах матыыйаал, биллэн туораҕ, массыына суолунан кэлиэҕэ.

Араара, автотранспорт үлэтин атыннык, саҥа сорунтарга дьүөрэлээхтик тэрийии булгуччу ирдэнэр кэмэ кэллэ. Биллиэн ОАПХ систематыгар барыта таһаҕас таһар 204 автомашина баар. Итиэрэ туһаныы коэффициента аҕыстылларга 42—45 бырыыһынтан үрдээбэтэҕэ. Ол аата биһиги ыраах рейстэргэ сылдьар автомашиналарбыт кыахтарын ыраахтыан сиппэт туһаммат эбиппит. Онуоха биричиинэ барытын аҕа баран наадата суох. Сүрүн биричиинэ, биһиги санаабытыгар, автотранспорт үлэтин биир сиргэ киинэҥ салайыы өссө да ныйтара илигэр сытар. Совхозтар автопарклаарын да холобурдуоҕун. Киинэҥ бэйэ-бэйэлэрин кытта тутуннан эмэ сибээстиир кыах оройуоннаабы агропромышленнай холбоҕунка бэриллэ илик. Оттон чуораастаах сылларга тиэйэр-таһар үлэлэри киинэҥ тэрийиигэ киирэр хайаан да наада буолла.

Дойду совох уобаластарын оройуоннарыгар ааас маарыналаах 80-тан итэҕэйэ суох автомашинаны түмэн туспа уураах-хаачыстаах предприятие тэриллэн эбит. Иннэ гынан автомашинаны туһаныы коэффициенын уочаас маҥнаатыттан 42—45 бырыыһынан ыллаталар, таһаҕаны тиэйии бааҕа турар сыанатын 30 бырыыһыгынан тиийэ намтаталлар. Массыынаны сүүрдэн аһаан-таҥнан олорор биһиги оройуоммут ыытын хаһаайыстыбатыгар тэрээбин маннык структураҕа олус табыгастаах буолуоҕ сөп.

Ити уопсай дьыалаҕа улахан сүүйүүлээҕин бастаны судургу совуус холонон көрүүттэн даҕаны биллибит. Бу ОАПХ-ҕа быйыл тэриллибит тиэйэр-таһар үлэлэри салайар киин туһунан этиллэр. Автомобильнай транспорт үлэтин маннык киинэҥ тэрийии пранньата республика тыатын хаһаайыстыбатын оройуоннарыгар суоҕа. Саха АССР Госагропромҥа анал бириигэйиэн биһиги оройуоммутугар итии эксперимент быыһыытынан тэрийдэ. Бу В. Н. Филиппов салайаччылаах саҥа тэриллэ дьаһалыгар эрэмуеннүүр-техническай предприятие уонна «Агропромхимия» автопарклаара (ЗИЛ, КамАЗ, «Урал» маарыналаах бэрыта 40 автомашина) бэриллибита.

Тэриллэлэр автопарклаарын биир салайар, сүрүннүүр иллиҥэ туттарыахтаах ыла бэлтэрэй аста. Техниканы туһаныы кэдьүүһэ хайдыыбыт үрдэбитэ биһиэхэ, Автопарклаар таһаҕаны тиэйэр ыытара, саҥа массыыналары, прицептэри ыыны суотуран бырыыныгыттаабар 15,8—19,5 бырыыһын ылаллар турар. Аны тохсунньута аҕалыллыбыт таһаҕаны уонна тиэйэр-таһар үлэлэр уопсай каэмэйдэрин аастыт туһаннаах ыйыы кытта тэҥнэтиллиэ. Холобур, былырыын бу кэмиэ нкки автопарк барыта 2466,7 тонна куруубу аҕалбыт буоллахтарына, быйыл уопсай күүһүнэн 4194,7 тонна таһыллыыта. Быйыл тохсунньута 868715 тонна километрдээх тиэйэр-таһар үлэлэр толоруллуннулар. Ити аастыт сыллааҕыттаабар 35,9 бырыыһынынан үрдүк. Кэрэхсабилээҕэ баар, тиэйэр-таһар үлэлэри салайар киин тэриллиэҕиттэн автопарклаарга дохуот ылыы кэмэйэ лаппа улаатта. Аастыт ыйга тиэйэр-таһар үлэлэри толоруттан барыта 92601 солкуобайдаах дохуот киирдэ, бу экономическай көрдөрүү былырыыҥыттаабар 51,7 бырыыһан үүнэ. Үлэни киинэҥ салайыы кэдьүүстээҕин көрдөрөргө итиннэн этэн дакаастабыл наадата суох. Маны ситэрэн курдук өссө биир холобуру аҕалабыт: автотранспоры туһаныы коэффициена 52 бырыыһынга тэҥнэста.

Бу бэртээхэй саҕалааһыны сүүйүөр туруоруохха, саҥа тэриллэҕэ ыаҕ биэрэр наадаттан, киин экономическай уонна правовой еттүнэн тэрээтэриэн, элбэх автомашинаны түмэн үлэлиирин туруорсуохха.

Автотранспорт—оройуоммут хорук тымыра, тыын суолталаах боппуруос.

П. ПОПОВ,
СССР Журналистарын союзун чилиэнэ.

Октябрь

70 сыла

ОКТЯБРЬ СЫРДЫК СЫДЬААЙА

Бүгүнгү страницаҕа — БОЛТОНГО нэһилиэгэ

БҮГҮҺҮ БОЛТОНГО

Болтоно—Түөйэ, Таатта, Нуучча үрэхтэрин миннэн сытар өҥ сирдээх-уоттаах нэһилиэк.

Билигин нэһилиэкэ 580-са киһи олорор. Дьон олоҕо-дьаһаҕа, үлэлиир, олорор усулуобуйата сылдьыбатын туһугар. Кэтэх бас билиигэ 30 автомашина, 106 мотоцикл, 427 ыскаах суоһу, 61 сибиинньэ, 70 сылгы баар. Кэнники үс сылга саҥа дьиэҕэ 27 ыал киирдэ.

Отделение рабочайдара ССКП XXVII съезтин уураахтарынан салайтаран пятилетка бастакы сылын үлэҕэ ситиһиилэрдээх түмүктээтилэр. Үүтү государствоҕа туттарыы былаана 101,8 бырыһыан толорулунна. Итиҥ иннинээҕи сыллааҕыттааҕар 72 тоннаннан эбэх үүт ыанна. Эти туттарыы сыллааҕы былаана 103,6 бырыһыан, түүлээҕи соҕотоҕоҥалаах сорудаҕа 117,2 бырыһыан толорулуннулар. Бу ситиһиилэр отделение ааспыт сыл түмүгүнэн оройуоннаах социалистическай куоталаһыыта иккис миэстэҕэ тахсарыгар, совхозка бастыырыгар төһүү буоллулар.

Үлэ-хамнас маннык түмүктэрдээх буолбутугар ыаннаныксыттар Е. В. Егорова, В. К. Кривошапкина, техник-осеменатор, Нерюнгри куорат бириэмийэтин лауреата М. А. Григорьева, бороску көрөөччүлэр П. Г. Андросов, М. Я. Гоголева, механизатордар Е. Н. Слепцов, В. В. Павлуцкай, И. П. Петров уо. д. а. киллэрбит кылааттара улахан. Былырыын «Фермаҕа—эр дьон эрчимнээх илиилэрин!» диэн девиһинэн ыаннаныксыттыы тахсыбыт В. Ф. Платонов, Н. Н. Кривошапкин, П. Н. Михайлов, Г. Н. Егоров бары сыллааҕы былааннарын толордулар. Суөһу айылгыы соҕотоҕоҥалаһыыга Д. Д. Ефремов сиилэччиттэрин, П. П. Соловьев, В. П. Седалищев II отчуттарын звенолара сыллата үрдүк көрдөрүүнү ситиһэллэр. Былыр лугомелиоративнай этэрээт тэриллэн үлэлээн эрэр.

Нэһилиэк государственнай тэриллэлэрэ ааспыт сылга оройуоннаах социалистическай куоталаһыыга бастаатылар. Бастакы сылларын үлэлээбит почта, олоҕу-дьаһаҕы хаачыйыы производственнай управлениетын приемнай пуунна былааннарын барыларыгар аһара толортообуттара хайҕаллаах суол. Участковай больница, маҕаһын эмиэ үчүгэй түмүктэниллэр. Маҕаһын коллектива быйыл сонун табаардары, аһы-уолу атыылаан нэһилиэнньэ махталын ылбытын ахтыахха наада. Культура үлэһиттэрэ бэйэлэрин белохтэрүгэр иккис миэстэлэммиттэриттэр киномеханик, республикатаах куоталаһыы кыайыылаах А. В. Петрова, опыттаах библиотекарь Т. В. Попова кылааттара улахан.

Нэһилиэк үлэһиттэрэ «Социальнай-экономическай сайдыы үрдүк кирбиилэриҥэр дьулуһуоҕуҥ!» диэн Кытаанах нэһилиэгин общественнойын оройуон барыы үлэһиттэригэр ыҥырыытын ейдээтилэр уонна пятилеткаҕа саҥа үрдүк кирбиилэри бэлэхтээнниллэр. Онуоха, чуолаан, пятилетка бүтүүтүгэр барыы звеноларыгар, фермалар коллективнай бэдэрээттэриэн үлэлиллэриэн ситиһэргэ, цеховой-поточнай ньымэнан үлэлиир сыалтан Тиинтээххэ туруулар комплексна эбии туруулары ыытарга, эбэх сыллаах оттору үүнэриини кэҥэтэргэ, 60 километр капитальнай күрүөнү тутарга былааннанабыт.

Пятилетканы түмүктүүр сылга фуражнай ынахтан 2000 кг үүтү ыахпыт, соҕотоҕоҥалаах туттарыллар сүөһү орто ыйаанын 330 кг тиэрдиэхпит, туттарыллар үүт 80 бырыһыана бастакы суортаах буолуоҕа.

Саҥа комплекс, ньирэй титиигэ, сүөһү уотар площадка, ҮСЛ базата тутуллуохтаахтар. Пятилетка бүтүүтүгэр деткомбинат, спортзал тутуулара саҕаланыахтаах, 50 точкалаах АТС олохчо киирэхтээх.

Болтоно нэһилиэгин дьоно-сэргэтэ ити курдук Улуу Октябрь баарадай кыайыыларын уһаналлар.

А. СЛЕПЦОВ,
сельсовет исполкомун председателэ.

Оҕо саас мичээрэ

Мария Дмитриевна Макарова сэбиэдиссэйдээх Болтоноотооду дьаһыла-сады оройуонна бинир бастыҥынан аатыыр буолуохтарыттан ыла хас да сыл аста. Манна кырачааннар дьоллоох оҕо саас үөрүүтүн-көтүүтүн барытын билэллэр, эт-хаан, ой-саная өттүкэн соҕотоҕун сайдаллар.

—Оҕо үөрүүтүттэн, ниин сырдык мичээриттэн ордук күүдү суох. Ол иһин кырачаннарбыт кыһалҕаны билбэккэ улааталларын, соҕотоҕун сайдыыны ылалларын туһугар күүсүтүн-ыахпытын харыстаабаппыт, — дэһэллэр итэҕэччилэр.

Манна алта итэҕэччи үлэлиир. Бары анал үөрэхтээхтэр. Дьаһыла-садка барыта 45 оҕо сылдьар. Киниилэртэн 25-тэрэ быйыл уонна эйиэ оскуолаҕа киирэхтэхтэр. Бу болҕоҥ оскуолаҕа бэлэмнээһиҥэ ураты болҕомто уруллар. Оҕолор анал программанан үөрэнэллэр.

СНИМОКТАРГА: оройуон бинир бастыҥ итэҕэччитэ Х. М. Кривошапкина оҕолору кытта (үөһэ). Поля Петрова, Джамилья Ксенофонтова уонна Гриша Аммосов; Ира Григорьева (уҥа).

П. Оконешников фотолара.

История кэрэһитэ

Болтоноҕо Субуруускай аатынан совхоз революционнай, бойобуой уонна үлэҕэ албан аатын музейа тэриллибитин туһунан урут суруллубута. Киин экспонаттарын биирдэбин-биир көрөн истэҥиҥ аайы саҥатан саҥаны билэҕин. Хас бирдии документ бэйэтэ туспа сэһэннээх, ыйытыылаах. Музейга киһи кэрэхсээн көрөрө үгүс.

Эдэр суолдьуттар, олохтоох оскуола оҕолоро, бинир дойдулаахтара Н. Д. Субуруускай туһунан өрдөөбүттэн хомуйбут, ораас сирдэртэн ирдэһэн булбут матырыйааллара түмүллэн бинир улахан саалаҕа көрдөрүллүбүттэр. Бу документнар Николай Дмитриевич чаҥылхай олоҕун туһунан албаҕа кэпсиллэр. Холобур, СССР баһыс ыҥырыылаах Киин Ситэриилэх Комитетын Национальностар Советтарыгар чилиэннэн талыллыбытын бигэргэтэр М. И. Калинин илии баттаһыннаах 746 күөмэрдээх чилиэнискэй билиэтэ. Оччотооҕу кэмиэ дойдуну салайыыга активнайдык ыттыбытын туоһулуур ити документан сиэттэрэн киин гражданскай сэрии кэминнээҕи олоҕун, үлэтин саҥаттан-саҥа страницалара көрдөрүллүөхтэрин соп. Билигин даҕаны сорох дьон Уот Субуруускайы ыһыл командир, чекист, гражданскай сэрии активнай ыттыылааҕын эрэ курдук ейдүүллэр. Ол Николай Дмитриевич эйэлээх олоҕу тутууга киллэрбит сүнньэ тылаата дьоҥҥо-сэргэҕэ, үүнэр көлүөнэҕэ ситэ-хото тиэрдиллибэтиттэн, соҕотоҕун матырыйаалларынан көрдөрүллүбэтиттэн тахсан чуолкай. Болтоноҕо эдэр суолдьуттара аатырбыт бинир дойдулаахтарын хорсун олоҕун туһунан ейдобулу ситэрэн биэрэр документнары салгыы хорутуур, ирдэһэр баҕалаахтара олус үчүгэй.

Н. Д. Субуруускай ис дуоһатынан дьиҥнээх интернационалист этэ. Бууррба-бууллыа дьылларыгар К. К. Байкаловы, Е. И. Курашову, И. Я. Строду кытта убай-быраат курдук биирдэ сылдьыбыта, ыксаҕордоспута. Ораас онуоктуулуу дьоҥун маннык истиҥ доҕордоһуутун утумнааһын туһунан музейга туспа саала оҥорон кэпсиир, көрдөрөр баҕалаахтар. Онуоха бэртээхэй экспонаттар хомуллан эрэллэр. Нерюнгри куорат уонна Чурапчы оройуонун лауреаттарын туһунан матырыйааллартан саҕалаан Нерюнгри куорат микрорайонун макетыгар тиийэ бүлүүллүбут.

Ити курдук музей сайдар, үлэлиир, нэһилиэк, оройуон историятын салгыы үөрэтэр.

П. ПОПОВ.

ҮЛЭ, ДЬОЛ ТУҺА ДИЭН

Нэһилиэк сайдыытыгар олук уурсубут үгүс үтүөлээх дьоҥҥон бикрдэстэриэн Дмитрий Захарович Седалищевы саамай сөпкө аатыыллар. Ораас сылларга колхозка председателлээбитэ, биригэдьиирдээбитэ. Хонуу, ферма үлэтиттэн даҕаны туора турбатаҕа. Кэнники сылларга күүдү түүлээҕи бултаһыынна албэх сыратын биэрдэ. Быһата, ниин күүһүн-ыаҕын холоммотох үлэтэ, ыттыбатах үтүө дьыалата диэн суох. Ханнык да ыарахан кэмнэргэ дьон ыйыталҕатын бэйэтин кыһалҕатын курдук ылыммыт, колхозтаахтары ыытта ораас эрэйи-кыһалҕаны табыс тэҥнэ үлэстибит бу үтүөкэн киһини эдэрдиин-эмэнниин ытыктыыллар.

Седалищевтар — удьуор үлэһиттэр. Оҕолор барыы оскуоланы бүтэрэн олохторун суолун буллулар, сүрэхтэрэ сөбүлүүр идэлэрин баһылаатылар. Оттон дьуллуурдарынан иҥэлээх аҕаларын утумнаатылар. Иҥэлэрэ Февронья Софроновна туһунан эмиэ саамай ыйыах тыллары этиэхха сөп. Колхозка үһүн кэмнэ ыаннаныксыттаабыта, боросску көрбүтэ. Дьиэтигэр албэх оҕону көрүүтэ-харайыыта тоҕо да түбүгүрдэр үлэтигэр сирдэрбэтэҕэ. Бастыҥ сүөсүнүтүнэн аҕыллара. Сыры-сыллатааҕы оҕолорун көрүүтэ олорон хаалбыта буоллар ким да омнуолуон сатаммат этэ. Колхоһуттар үтүөкү оҥорор, уопсай дьыала туһугар ис дуоһатынан ыалдьар буолан үлэлиирин тохтоппотоҕо. Ити курдук дьулуурдаах, дьыалаҕа бэриниилээх дьоннор — ырдьаҕас Седалищевтар.

Уонтан тахса сыллааҕыта бу дьону бочуоттаах сыныналаҥҥа атаарыы биэчэрэ кулуупка тэриллибитин, онно дьон бөҕө сылдьыбытын бу баардыы ейдүүбүн. Дмитрий Захарович кэргэнин Февронья Софроновнаны кытта нэһилиэктэрин дьоно киниилэри хайдах курдук сыаналыылларын онно үчүгэйдик билбит буолуохтаахтар.

Дмитрий Захарович суох билигин даҕаны отделениеҕа табыллыбаттар. Киин субэтэ-саргыта мэлдьи наада буолар. Өр кэмнэ пенсионердар советтарыгар председателлээбитэ. Сааһыран олорон хаалбыт үөлэһиэхтэрин общественнай туһалаах үлэҕэ тардыбыта. Оҕоньоттор моой оттоон, сыарҕа, курдьох, кыраабыл оҥорон билигин даҕаны улахан күүс-көмө буолаллар. Оттон киниилэри үлэҕэ ыҥырар, көбүлүүр киһилэрэ ааспыт сайын үрэхтэр, алаастар саҕаларын оттоон 13 тоннаны соҕотоҕоҥалаабыта, ороҥуоннааҕы куоталаһыыга үһүс миэстэни ылбыта.

Д. З. Седалищев, ырдьык да, үрдүк хаачыстыбалаах киһи. Олохчо, үлэҕэ сыһыана, майгыта-сигилитэ ыччаттарга үтүө холобур буолара саарбаҕа суох. Кадровай булчутуокан үлэлиир сылларыгар айылҕа баайын-дуолун харыстаан туһанар мөккүөрдээҕэ. Эдэр сонордьуттар киниттэн эйбэхха үөрэммиттэрэ. Кырдьаҕас булчут сөбүлүүр дьарыгын билигин да быраҕпат, ойуур түүлээҕин, андаатары бултаан туттара турар.

Седалищевтар ер сылларга уйгуну-быйаны уһансыбыт үтүөлэрин умнубаппыт.

Т. ПОПОВА.

ДЬИЭ-КЭРГЭНИНЭН БЭДЭРЭЭТТЭҺЭН

ССКП Киин Комитета уонна СССР Министрдэрин Совета Агропром экономическай механизмын салгыы туһунан уураахтарыгар коллективнай бэдэрээт формаларыттан биирдэстэрин быһыытынан дьиэ-кэргэннэн бэдэрээттэһин олохтоноохтааҕын туһунан этиллибита. Онно үүт иннин үлэ телебүрэ бэдэрээт усуглуобуйатыгар үлэлиир коллективтарга олохтомнуут бэрэдэгинэн быһыллыахтаах ыйыллыбыта.

Оройуонга бу саҥа форма биирэнэн, улам киэҥник олохтонон эрэр. Биһиэхэ Павловтар дьиэ-кэргэннэрэ сэттэ буолан ферма тэриллэр, төгүрүк сыл устата үүтү ылыыга совхоз адміністрацыятын кытта бэдэрээт коллективнай дуогабарын түһэристилэр.

Павловтар урукку «Эрчим» фермаҥы олорчу бэйэлэриҥэр ыллылар. 88 ынахтаахтар, 15 тиэхиньээхтэр. Коллективы дьиэ аҕа баһылыга Афанасий Семенович Павлов салайар. Киин кэргэнин М. П. Павлованы кытта олохторун үтүө сылларын фермаҕа анаабыт бэриниилээх үлэһиттэр. Мария Петровнаны урукку сылларга бастыҥ ыаннаныксыт быһыытынан билэллэр, үүт ыамыгар совхозтааҕы, бэл оройуоннаах куоталаһыыга үчүгэй көрдөрүүлэри ситиһэр. Оттон киниилэр оҕолоро—улэһит оҕолоро, бэртээхэй. Кыра эрдэхтэриттэн фермаҕа эмиэрдэһэн улаатыбыт, дьоннорутар көмөлөһө үөрэммит буоланнар сүөһү үлэтигэр билбэттэрэ-көрбөттөрө суох. Кыыстара Мария Афанасьевна Григорьева маҥна техник - осеменатордаан эрэр. Киниэхэ нэһилиэк киэн туттар. Ааспыт сылга үрдүк көрдөрүүлэнэн Нерюнгри куорат бириэмийэтин лауреатынан буолла. Кэрэхэ Арсен Григорьев — ыаннаныксыт. Кыра кыыстара Полина—совхоз чулуу ыаннаныксыта. Эдьиийдэрэ Катя уонна Зоя даҕаны улаханнык ыыйар дьон.

Павловтар фермаҕа дьиҥнээх хаһаайын буоллулар. Үүтү ыаһын да буоллун, сүөһүнү аһатыы да буоллун, ыаҕы сиэмэлээһин, төрүөҕү ылыы да буоллун — барытын дьиэ-кэргэн дьаһайар. Ферма үлэтин хайдах тэрийэр табыгастааҕын бэйэлэрэ быһаараллар, күүстэриннааҕыттан аттареллар. Оннук да буолара чуолкай этэ. Дьоҥҥо хаһаайынныырта, айыныылаахтык, даҕан-суоттаан үлэлиргэ ыыах бэриллиннэ.

—Бэдэрээти олус диэн биинсэн эрэбит. Урукку курдук «маны сыыспыкын, маны таппыккын» диэн урдуттан дьаһайыы тохтоото. Оттон эппиэтинэстиит урдээбитин этэ да барбаккын. Ферманы бастыын туран биэрдилэр. Дьоммут үлэлиэхтэрэ, ыыйыахтара диэн эрэнэллэрэ оччо буоллаҕа,—диир Мария Павловна, —Ынахтарбыт синиьээн эрэллэр. Быйыл үүтү ыахпытын сөп этэ. Дуогабарбытыгар ынахтартан биирдиилэриттэн 1630 килограмы, тиэхиньээртэн 1300-һу ыахпыт диэн эрэнэрдибит. Маны таһыынан ньирэйи деловой ылыыны 80 бырыһыаҥҥа тиэрдиэхпит, үүт 70 бырыһыанын бастакы суортааҕынан туттарыахпыт. Сыл устата валовойунан 1629,4 центнер үүтү ыларга сорунталаныыбыт.

Аҕыйах хонуктааҕыта Павловтар тутуспутунан арыытта суох чаҕдик олох сиэрин иһин охсуһар обществоҕа киирдилэр.

Отделение салайаччылара, нэһилиэк дьоно-сэргэтэ бу үлэһит дьиэ-кэргэтэ үлэни тэрийии саҥа ньыматынан ситиһиилээхтик үлэлиэхтэрэ, үрдүк илгэни үрүлүтүөхтэрэ диэн итэҕэтик эрэнэллэр.

А. ДОГДОНОВА.

Бөдөөнөө дойду Советскай Армия уонна Муоратааҕы-Байыаннай Флот күнүн үөрүүлээхтик бэлиэтээтэ

Бастыҥ байыас, үтүө үлэһит

Чыаппара олохтоохторо кэргэннии Парасковья Николаевна уонна Василий Филиппович Протодьяконоттар элбэх оҕону тэрэтэн, иитэн олох суолутар таһаардылар. Оҕолоруттан улаханнара бэйэлэрэ туһа дьиэ-уот тэрийиллиттэрэ, көҥүс уйаларыттан көлүүтүгэр ыраатта. Парасковья Николаевна — Герой-ийэ.

Бу дьиэттэн хас да уол Советскай Армияҕа сулууспалаан ытык иэстэрин эҥкилэ суох толорбуттар. Аастыт сыл ахсаанынан Армиятыттан Алешалара хаалан, Бойобуой уонна политическай бөлөхтөргө үрдүгүнэн, туйгун дьиссиплиинэтинэн, кыайыгаһыынан-хотугаһыынан үгүс табаарыстарыгар холобур көрдөрдө. Ол туһунан тереппүттэрин аадырыһыгар кэлбит махтал суруктар кэпсиллэр. «Өй-санаа, эт-хаан оттүнэн сайдыылаах үтүөкэн үлэһит оҕону иитиккит иһин барҕа баһыыба», — диэн маттаран суруйбуттар чаас командырдара.

Алексей отделениеҕа рабочайдаан эрэр.

П. ПЕТРОВ.

БУОЙУН УОЛГУТ ИЬИН МАХҦАНАБЫТ

Сылаан нэһилиэгин Үһүн Күөлүн олохтоохторо Акулина Афанасьевна уонна Николай Григорьевич Пудовтар иккиэн уолдьаахтар, Улаханнара Афанасий Советскай Армия кэккэтигэр сулууспалаан кэлэн баран билигин совхозка рабочайдыыр. Биллиги ыра уол Григорий ытык иэһин толоро сылдьар. Кини оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар үчүгэйдик үрүйдүүра, спордунан дьарыктанара.

Уолаттар аҕаларын Николай Григорьевичтан утуммаан («ини урут көҥүл туттуута уонна хаксаҕалыта республикаҕа өрөйуонун чиэһин эйбэхтин көмүскэбита») спорду таптыы сааныыттара. Ол сулууспалыырыгар көмөлөспүтүн туһунан дьоҥнар суруйар. Бу соторутааҕыта Григорий сулууспалыыр саайыттан тереппүттэрэ маныы ис хоһоонноох махтал суруктан кэллэ.

«Л. И. Брежнев аатынан үөрэнэр танковай дивизия командованиета уонна политическай отдела уоллаһыын астынан туран, эйиэхэ, ыытыктыбыллаах тереппүттэр Николай Григорьевич уонна Акулина Афанасьевна Пудовтар, биһиги холбоҥнутуттар сулууспатын бара сыдьаар эйиги уолгут Григорий дьиссиплиинэлээх, толоруглас, биһиги иһиэ дойдубут илиҥги кирбиилэрин көмүскэ-ниигэ эйдаатинэстэах буолуу хоһоонун, советскай патриот үтүөкэннээх хаачыстыбаларын көрдөрөрүн туһунан ыытыллыбыт.

Эйиги уолгут майгы-сиҥэли оттүнэн бөҕө туруктаарыгын, деловойунан саллааттар уонна командирдар ортолоругар авторитетынан туһанар. Ону, биһиги санаабытыгар, иккиҥ тус сыдьаанынан, командир бириҥээйин толоруурга кэлдьы бөлөмнөн, инициативаалаах уонна булугас ойдоҕуннан ситистэ. Итиннэхэ эйиги тереппүттэр киллэрбит кылаахтыт улахан. Уолгутун ССРС Сэбилэниилээх Күүстэрин кэккэтигэр сулууспалыырга үчүгэйдик бөлөмнөөбиккит иһин дириҥ партийнай махталбытын тиэрдэбит.

Эйиэхэ туйгун доруобуйаны, таталлаах аҕа дойдубут экономическай уонна обороналаах модун кыаҕын бөҕөргөтөн иһэргэ, ССКП XXVII съиһин ураахтарын олохха киллэриигэ айымньылаах үлэни баҕарабыт.

Н. ГАРИДОВ.

В. ПАНАСЬЯН».

Оттон субу соторутааҕыта Григорий атын чааска сулууспалыы барбытын туһунан сурук кэллэ.

М. СИВЦЕВА.

Спорт

Республика чемпионата күүтэр

Олунньу 28 күнүттэн саҕалаан кулун тутар 9 күнүгэр диэри биһиги өрөйуоммутугар нуучча дуобатыгар республикаҕа бириҥилээн бастыыр иһин күрэхтэһиэ ыытыллар. Онно бөлөмнөөн туһунан өрөйуонаабы спорткомитет председателэ В. П. КАРПОВ маныы кэпсиир:

— республика чемпионатыгар кыттыа, биллиэн биллэриниэн, барыата 16 эр киһи, ол иһигэр 9 спорт маастардара, 14 дьахтар, ол иһигэр 6 маастарга кандидаттар уонна маастар Зоя Саввина (Алексеевскай өрөйуон) кэлэллэрэ күүтүлүөр. Ньурба бөйүөлөгүттэн маастарга кандидаттар бырааттыы Павел, IX кылаас үөрэнээччита, Иван VII кылаас үөрэнээччита, Кусаровтар кыттыахтара.

Биһиги өрөйуоммутуттан России күүстээх дуобатыта маастар Александр Азаров оонньуоҕа. Киниэхэ эбии икки оонньоччу бөлөмнөөр. Оттон дьахталларга бөлөммит үчүгэйдик суох. Республика чемпионатын бир күнэ Дириҥ бөйүөлэгэр ыытыллара былааннанар. Маннык маастарга кандидат Ю. Н. Попов салаттатынан дуобатчыттар кулууптара үлэлиир. Күрэхтэһиини ыытыы онуоха көмө буолуоҕа. Атын күрэхтэһиилэр Чурапчы сэлиэнньэтигэр ыытыллыахтара. Чемпионат кылаабынай судьйатынан П. Е. Барахсанов бигэрсэтиллиннэ.

Дуобаты таптааччылары республика чемпионатын көрөргүтүгэр ыытырабыт.

Эппиэти хаһан истэбит

Ааспыт сыл ахсынньы саҥатыгар ССКП райкомун иккис секретаря И. Н. Алмосов, райсовет исполкомун председателин солбуйаччы В. М. Неустроев, Чурапчы сельскай Советын исполкомун секретаря Т. П. Карпова уо. д. а. эппиэттээх үлэһиттэр, өрөйуон хаачыйар тэриллэрэ салайаччылара интернат-оскуола томторун олохтоохторун кытта көрсүбүттэрэ.

Онно элбэх киһи мустан наадыйар боппуруостарын ыйытан хоруй ылбыттара, тыл эппиэтэрэ. Олертон, чуолаан, К. С. Постников этиитигэр тохтуубун. Кини эппиэтинэ: «Биһиги ый ахсын хас бытыылка арыгыны, кыылы дуу, үрүҥ дуу ыларбытын чоччу билэбит, оттон ыйга, хаһан төбө эти, арыыны ыларбыт туһунан тугу да билбэппит. Выраанньыстарга түбэһиннэрэн, баҕар, атыылыыллар, сороҕор эт да, арыы да ер атыыламмат».

Көрсүһүүгэ ыыппыт салайаччылар итини сибиитиэньиэҕэ ыыллыбыт диэбиттэрэ да хоруйун хаһан истэбит, балаһыанньа уларыйар ньаҕа суох дуу?

И. ПАВЛОВ.

x x x

Тохсунньуга бир киһиэхэ тиксэриэн 300 гр арыыны атыыласпыппыт, эт атыыламмаппыт. Олунньуга 200 гр арыыны ылпыбыт.

Итиэннэ сибээстээн өрөйуонга эккэ уонна арыыта лимит бир киһиэхэ тиксэриэн сылга төбөнүй, ол бары нэһилиэктэргэ бир дуо диэн ыйытыахпын баҕарабын.

А. ПОПОВ.

Чыаппара.

Иһэр уу — тыын боппуруос

Иһэр уу проблемата — Чурапчы сэлиэнньэтин олохтоохторун буттуун нэрин болҕомтолорун тардар тыын суолталаах боппуруос. Ааспыт сылларга тэриллибит экспедициялар иһэр уута туһаналлыах айылаах сирэннааҕы уулары көрдөөтүлэр да булбатылар. Урукку чөгөрөө чүөмпэлэрбит бөҕүнэн-сыыһынан туоллулар. Чурапчы күөлүн уута улахан-ныах түстэ. «Струя» нэһилиэнньэ иһэр уонна хаһаайыстыбаннай уута наадыйыытын хайдах да толору хаачыйбат. Онон общественность күүһүнэн уулу олохсуйуу үлэтин ыытыы наадата тирэҕэ дии саныыбын.

Мин саанаабар, бөйүөлэн арҕаа, хоту уонна соҕуруу өттүлэригэр, дириэбинэ улааппытынан, элбэх сана ыал эбиллибитинэн сибээстээн, урукку чүөмпэлэри кэҥэтэр наада. Холобур, арҕаа баска баар чүөмпэлэр тумустара туһаныллыбакка сыталлар. Олору тракторынан дьөлүтэ астаран чүөмпэлэргэ синртэлэн биэрдэххэ уу кэҥиир кыахтаах. В. Гуляев уһаайбатын хоту оттүнээҕи, Д. Д. Захаров уонна Д. А. Макаров уһаайбаларын соҕуруу оттүнээҕи, биһиги аттыбытынааҕы тумустары барыларын ыаллар диэн ере астаран чүөмпэлэри төбө баҕарар кэҥэтэххэ сөп. Оччотугар уу дэлэйиэ, ыаллар кирдээх уулара чүөмпэлэргэ түһэрэ тохтотуллуо этэ.

Үлэ бир сайынга кыайан үмүрү тутуллубат буоллаҕына, иһэр сайын В. Гуляев уһаайбатын аннынаабы тумуһу астарыахха сөп. Онно таҥаны балачча киэҥ сир баар. Оччоҕо арҕаа дириэбинэ ыалларын уунан хааччыйыы боппуруоһа быһаарыллыан сөп этэ. Боппуруоһу Чурапчы сельсэй Советын исполкома үөрэтэн көрөр, төбө ыалларынан быһаарар дьаһаллары ылара наада.

С. РОМАНОВ,
пенсионер.

Комсомольскай олох

Оперативнай этэрээттэр үлэлээбэттэр

ЫБСЛКС райкомун бюротутар «1986 сылга мычаттар ортолоруттан сөрөөдөн кэбии уонна буруйу өгөрүү туһунан» райсовет исполкомун ис дьыалаҕа отделын начальникэ солбуйаччы В. И. Шишигин информация өгөрдө. Кини спастарын ситэ илик оҕолор уонна мычаттар ортолоруттан буруйу өгөрүү элбэбитин ыйда. Итэр-ойдөтөр үлэҕэ алын сүлүөх комсомольскай тэриллэр кыттыылара биллиэн да мөлтөх. Ыарахан нитилээх оҕолору кытта үлэ аҕыйах эрэ ыытыллар. Ис дьыала органнара, общественнай тэриллэр уонна комсомол бу үлэҕэ күүстэрин түмэ илиллэр.

Общественнай бөлөхтөөн көмүскэһиигэ арыгылааһыны утары өхсүһүүгэ биллэр-кестор оруоллуу дружиниктар олеоотивнай комсомольскай этэрээттэрэ ылыахтаах этилэр. Ити этэрээттэр мэстэлэргэ мөлтөхтүк үлэлиилэр.

Бюро менээбэтэ сүлүөх комсомольскай тэриллэлэр бу боппуруоһу өйдөөчү тутан дьүүллэһиэлэриэр уонна үлэ былаанын огостоллоруттар сорудахтаах. Уурахха мараҥан нитилээх оҕолору бириҥдиилээн бастыҥ комсомолектар шефтэһиилэрин, бары общественнай дьаһаллаҕа дьүһүүрүстүбэлэ олохтоохун, ис дьыала отделын кытта холбоҥнутаах рейдэлэриҥ ыытыы учаастактары хабыы, олунньуга оперативнай этэрээттэр командирдаахын өрөйуонаабы семинардарын ыытыы көрдүүннүүлэр. «Комсомольскай проектор» уонна оперативнай этэрээт мэстэлэргэ баһаартан сэрэхтээх буолуулуу хонуруоллуур рейдэлэри ыытыахтаахтар. Арыгылааһыны, күдүгүннэрэ-ниини, о. д. а. туһтэри постуулэрэ утары өхсүһүүгэ алаҥнинэрэн-бигэлэрэн иһиэхтэр кэнэтэргэ ыытыллыа.

Уураах толоруулэрин туһунан комсомольскай тэриллэр ЫБСЛКС райкомуттан ый ахсын отчуоттаан иһиэхтэрэ.

С. ЯКОВЛЕВ.

● Бэйэбит бөҕүөлэкпит — бэйэбит тупсарыахтаахпыт ●

Чопчу былаанынан бары үлэлиэҕиҥ

Нэһилиэктэрдээҕи дьахталлар комитеттарын иккиэн ардыларыгар «Ленинии, коммунистическайдыы олорорго, үлэлииргэ, үөрэнэргэ» диэн девиэтээх социалистическай куоталаһыы хаһыс да сылын ыытыллар. Итиннэ дьахталлар комитеттара бөҕүөлэги тупсаран өгөрүүгэ үлэлэрэ эналлаах пуунга киллэриллэн учуоттанар. Холобур, хас олордуллубут күөх мас иһин 0,5, хас биирдии сибэкки клумбатын иһин 0,2 балл саҥыллар. Бастыҥ олбуор, дьиэ, уулусса иһин куоталаһыылары нэһилиэк үрдүкүн тэрийбиттэр 10 баллы ылаллар.

Кэлин сылларга дьахталлар бу үлэҕэ балачча кохтоохтук кыттар буоллулар. Хоптоҕотооҕу дьахтар комитета (председатель А. Е. Колесова) дьиэ ис уонна тас кестүүтүн тупсаҕай өгөрүүгэ конкурсу сатабылаахтык ыытар. Ордук кэрэхсэбиллээх ол опыты пропагандалыыр. Холобур, Клавдия Никифоровна уонна Михаил Константинович Даниловтар, Елена Дмитриевна уонна Василий Дмитриевич Иванниковтар дьиэлэрин иһигэр сибэкки өлөрдүүннэр кыһыннары дьарыктаналлар, олбуордарыгар күөх мастары үүнэрэн бүөбэйдиллэр. Кинилэр опыттарын дьахтар комитета нэһилиэккэ тарҕатар, хаартыскаҕа ыһылан көрдөрөр.

Үчүгэй опыттар Волугурта, Чыаппараҕа, о. д. а. сирдэргэ эмиэ бааллар. Ааспыт сайын Чыаппара дьахталлара дьиэ таһыныаҥы теплицаларга үлэлээбиннэн күүскэ дьарыктаннылар.

Улуу Октябьскай социалистическай революция 70 сыла туолар юбилейын көрсө бу үлэ эссе киэҥник тэнитиллиэхтээх. Онуоха болҕомтону ордук туохха туһаайыахха?

Бастатан туран, туспаах бэйэ олбуорунан эрэ мунгурдаммакка олорор уулусса тупсаҕай кестүүлээх буолуутун иһин хамсааһыны кеҥиник тэнитиэххэ. Дьону олорор сиринэн түмэн итиннэхэ туһаайыллыбыт конкурстары, көрүүлэри ыытыахха, олор түмүктэрин киэҥ иһитиннэриҥэ таһаарыахха. Маныаха сорох нэһилиэктэргэ үчүгэй саҕалааһыннар баалар. Олору түмүүхэ, туһаныахха.

Иккиэннэн, олбуордарга, бөҕүөлэк кестүүлээх сиргэрэ күөх мастары, сибэккилэри олордуохха. Бу үлэ урукку да өттүгэр ыытыллара эрээри, көрүү-харайыы мөлтөбүттэн кэдьүүһэ ыыра буолара. Отток ити ахардас тэрээһин үлэтэн тутулуктаабын бары билэбит. Дьахталлар советтара, атын да общественнай тэриллэлэр сельсовет исполкомнарыгар кинилэрилэн үлэҕэ чопчу былаанынан кыттыахтаахтар. Киһи кыттыытыттан саҕалаан үлэ түбэҕэр тиэрдиллиэр диэри кытаанах хонтуруолга ылыллыахтаах. Оччоҕо эрэ туох ыыр сити-ниэххэ сөп.

Үсүһүнэн, бэйэ уһаайбатын тупсаҕайдык огостуу эссе да кыалла илик. Сорох ыалларга ол букатын сыыныа суох курдук. Итини суох оногор дьаһалы тобулуохха. Өрөйуонга 6 сиргэ культурнай-спортивнай комплекстар тэриллибиттэрин туһунан истибиппит. Кинилэри салайар өрөйуонаабы координационнай совет састаабыгар бу дьыаланан чопчу дьарыктанар секция баар буолуохтаах. Кини үлэтин эмиэ сэргэхситэрэ, бэйэтигэр общественнаһы түмэ таардара эрэйиллэр.

Бөҕүөлэги тупсарыы үлэтигэр, ити курдук, бары туруннахлытына эрэ хамсаһын таһаарыллыан сөп. Онтон дьахталлар комитеттара туора турбаттарыгар эрэнэбит.

А. ГОРДЕЕВА,
дьахталлар өрөйуонаабы советтарын председателэ.

БИЬИГИ АДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул. 26 «а». ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уоскай—21-505.

«Саҥа олох» райкома КПСС Якутской АССР.

(«Новая жизнь»)—орган Чурапчинского и районного Совета народных депутатов

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

Райпотребобщество дьиэ тутаччыларга Бэстэхтэҕи базаттан бруус маһы атыылыыр. Наадыйаччылар райпо эргиэнигэ отделыгар кэлэн кэпсэтиҥ.

Райпо бырабыыландьата.

Индекс 51967. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ. с. Чурапча ул. Карла Маркса 26 «а». Тираж 3739 экз.

№ ЗАКАЗА 24.